

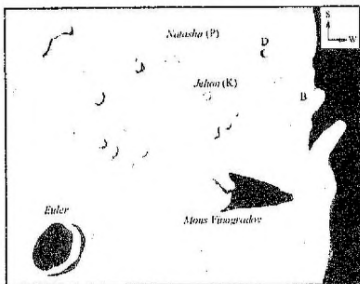

Hold

Mons Vinogradov

2001.07.30. 17:50 UT, Colong.=
33°6, 62/400 refraktor, S: 5, T: 3

200x: Vakító fehér szikláival és hatalmas árnyékával a Mons Vinogradov az egyik legfeltűnőbb terminátor-közeli objektum. A hegy két, egymástól árnyékos hasadékkal elváló sziklatömbje is többtagúnak látszik, de a gyenge légkör miatt ezek nem érzékelhetőek határozottan. A Mons Vinogradov árnyéka kb. kétszer hosszabb, mint a hegy legnagyobb átmérője. Aszimmetrikus alakja arra utal, hogy a hely északi része a magasabb. A közelben található a belső felületének árnyéka miatt sokszögűnek látszó Euler-kráter is.

Észlelő	Észl.	Műszer
Balaton László (Solt)*	2	15 SC
Berkó Ernő (Ludányhalászi)	125	35,5 T
Boleska Gábor (Budapest)*	8	8 L, 7 L
Bozsoky János (Kaposvár)	2	15 T
Csörgits Gábor (Budapest)*	27	11,4 T
Ferenczi Béla (Dunaújváros)	15	10 T
Görgei Zoltán (Tamási)	2	9 L
Hollósy Tibor (Budapest)	1	15 C
Horváth Tibor (Hegyhátsál)	7	26 MC
Hudoba György (Székesfehérvár)*	8	8 L
Janek Balázs (Kaposvár)*	1	10x50 B
Kiss Fruzsina (Budapest)*	1	15 C
Kocsis Antal (Balatonkenese)	20	25 C
Kuris Zsuzsanna (Oroszlány)	3	11 T
Ladányi Tamás (Balatonfűzfő)	17	25 C
Mizser Attila (Budapest)	2	15 C
Nagy Zoltán Antal (Budapest)	4	15 C
Pete Gábor (Győr)*	3	15 L
Presits Péter (Budapest)	1	23,8 T
Réti Lajos (Győr)	32	17 T
Sárközi Tamás (Balatonfűzfő)*	1	15,5 T
Schné Attila (Nemesvámos)	2	17,2 Y
Tordai Tamás (Budapest)	4	15 C
Tuboly Vince (Hegyhátsál)	7	26 MC
Vingler Béla (Győrújfalú)	13	30 T

2001. április-október során 25 észlelő 308
megfigyelést végzett

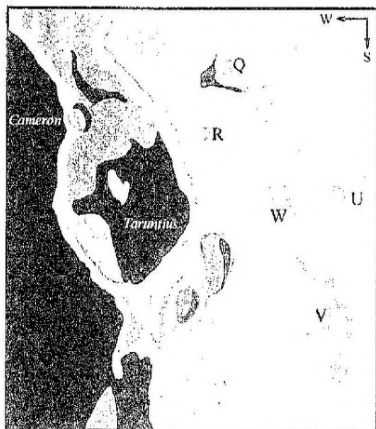
A Mons Vinogradovtól D-DK-re több kisebb hegyfok látható, valamint kis intenzitás-különbséggel észlelhető itt több kisebb kráter: a Natasha (P), a Jehan (K) és a D jelű kráter. A B jelű a terminátor vonalának egy fényes beöblösödéseként jelenik meg. (Csörgits Gábor)

Taruntius

2001.06.24. 19:15-19:25 UT, Colong.= 314°34-314°42, 114/910 reflektor, S: 5, T: 4

202x: A Mare Fecunditatis északi határán található Taruntius-kráter mentén húzódik éppen a terminátor. A kráteránc már majdnem teljes egészében megvilágított, mindössze az északi részén van egy kis árnyékban maradt szakasz. A nagyméretű, sza-

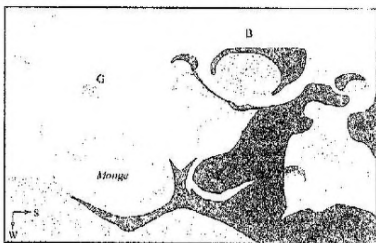
bálytalan alakú központi csúcs jól láthatóan éles kontraszttal tűnik elő környezetéből. A kráterbelsőnek közel 60%-a még teljes árnyékban van, többi része eltérő magassága és lejtése miatt más-más árnyalatúnak látszik. Feltűnő a magas központi csúcs által vetett hosszú árnyék, amely csaknem a nyugati kráterfal belsejéig ér el. A Taruntiushoz északkeletről kapcsolódó, kisméretű Cameron-kráter is jól észlelhető. Keleti kráterfala már csak belsejének kisebb részét árnyékolja teljesen. A Taruntiustól délre található B jelű kráter sáncának még csak egy része vált láthatóvá. Keletre nem nagy intenzitás-eltéréssel észlelhetők az R, U, W és V jelű kráterek. Érdekes, hogy ebben a megvilágításban a Q-val jelölt kráternek inkább hegyfok jelleget ad magas DNy-i fala által vetett nagyméretű árnyéka. Innen az U jelű kráterig húzódó, igen enyhe kiemelkedés látszik, amit a Rühl-féle Mondatlasz 37. lapja nem jelöl. (Csörgits Gábor)

Monge

2001.06.24. 19:35–19:50 UT, Colong.= 314°46–314°58, 114/910 reflektor, S: 5, T: 4

202x: A terminátor közelében látható kráteregyüttes legnagyobb tagja a Monge-kráter. Közelebb csak a terminátorhoz, mint a tőle DK-re található B jelű kráter, mégis csak utóbbi belsejének egy részét borítja teljes árnyék. Az ezek szerint igen sekély Monge belsejében inhomogenitásként több részlet is előtűnik, de a légköri nyugodtság nem elég jó ezek tanulmányozására. Legfeltűnőbb a DNy-i kráterbelső és a sánc szabálytalansága, ahol egy kiemelkedő alakzat fényesen válik el környezetétől. A közelben látható G jelű kráter sötét ovális foltként jelenik meg. A Mongétól egy kráterátmérőnyi távolságra, déli irányban egy íves hegyorom látható, amely maximális kontraszttal emelkedik a terminátor feketesége fölé. (Csörgits Gábor)

Faraday A, C, P

2001.03.31.18:20–18:40 UT, Colong.= 356°14–356°31, 150/600 reflektor, S: 7, T: 4-5

190x: Az objektumok a Maurolycus és a Stöffler között helyezkednek el, közvetlenül a terminátor mentén. A Faraday C és P közepe teljesen sötét. A C nagyjából kerek formájú, csipkés falú, míg a hozzá simuló P bab alakú. A P-től nyugatra még egy kisebb kráter látható, szintén sötét belső résszel. Ahol az A krátert az első napsugarak érik, az árnyék lófej alakúnak tűnik. Az A-tól nyugatra két kisebb csúcsot világít meg a napfény. (Bozsóky János)

Colombo

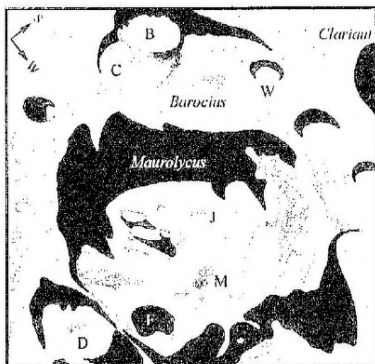
2001.05.26. 19:10-19:50 UT, Colong.= 319°93–320°27, 70/900 refraktor, S: 6, T: 3

200x: Feltűnő, nagyméretű krátercsoport a Mare Fecunditatis nyugati peremét övező Montes Pyrenaeusban. A Colombotól ÉNy-ra lévő A jelű kráter mintegy benyomja a fő kráter peremét. Az M jelű is feltűnő, árnyéka a Colombo pereméig tart. Tőle délre egy kis domb vagy hegycsoport található. A kráter pereme viszonylag lankás és alacsony lehet, mert ilyen megvilágításnál a terminátor közelében is rövid az árnyéka. Az árnyékok vége nem hegyes, hanem inkább legömbölyített, ellentétben a DNy-ra elhelyezkedő B jelűtől, melynek csak keleti fala feltűnő. Jól látszik a Colombo központi csúcsa, mely kettősnek tűnik. (Boleska Gábor)

Maurolycus

2001.04.29. 20:15–20:30 UT, Colong.= 350°80–350°92, 114/910 reflektor, S: 6, T: 3

202x: Már túlhaladta a terminátor, de így is látványos, hatalmas objektum. Érdekes a DNy-i fala, egy teraszhoz hasonló képződményben folytatódik, ezért meglehetősen szabálytalan alakú. Belsejében a kettős központi csúcs a legfeltűnőbb, mellelte még az F tűnik ki, de a J és az M kráterecskéket is nehézség nélkül lehet azonosítani. Az északi és déli kratersáncon látványosak az eltérő intenzitású területek különböző árnyalatai, a külső oldalon a többretegű gyűrődések vonalai. A DNy-ról határoló sáncfal magasságát jól érzékelte az általa vetett nagy kiterjedésű árnyék. A DNy-i irányban határoló Barociusban már kevesebb részlet látszik, inkább a benne található B és C mutat kontrasztos részleteket. Az északra lévő D keleti fala és ennek szabálytalan árnyéka érdemes említésre. (Csörgits Gábor)

már kevesebb részlet látszik, inkább a benne található B és C mutat kontrasztos részleteket. Az északra lévő D keleti fala és ennek szabálytalan árnyéka érdemes említésre. (Csörgits Gábor)

2001.05.29. 19:50–20:50 UT, Colong.= 356°95–357°46, 70/900 refraktor, S: 7, T: 3

100x: Hatalmas, feltűnő alakzat, igen tisztán látszanak részletei. Alakja elliptikus, a keleti fala igen markáns, széles és igen erősen fénylik, bár nyugatra vetett árnyéka nem hosszú. A fal ezen részét két részre osztja egy fensíkszerű alakzat, érdekes, hogy ettől északra mintha fűrészfogas, hegyes árnyék látszana, délre lankás, simább az árnyék. A kettős központi csúcs közül a nyugati inkább egy szabálytalan alakú hegycsoport, a másik egy világos, kevésbé feltűnő alakzat. Látványos a kráter környezete is, sok részlettel, a délre húzódó heglánc árnyékai szinte térhatásúak. (Boleska Gábor)

KOCSIS ANTAL

Holdtérkép az MCSE-től

Részletes, szépen kidolgozott cseh kiadású holdtérkép rendelhető meg az MCSE-től. Az Antonín Růkl által szerkesztett térkép 60 cm-es holdátmérőn több száz krátert és egyéb alakzatot tüntet fel. A cseh, német és angol nyelven mellékelt tájékoztató füzetben részletes kráterjegyzék is található. A térkép ára 1950 Ft, megrendelhető az MCSE-től, ill. megvásárolható a Polaris Csillagvizsgálóban, bemutatási időben.